

A császári Ács királyi flotta kakukktója: az U 14 tengeralattjáró

Hozzáadta: olaf
2005. október 01. Szombat 13:44

A Curie tengeralattjáró Curie U14Kösz-tett: Arsenal du Mourillon, Toulon Gerincfektetés: 1907. Vá-zrebocsátás: 1907. 07. 18 Szolgálatba állítás: 1913. 02. 07. 1915. Hossz: 52,1 m Szélesség: 5,4 m Merőletési mélység: 3,1 m Vá-zkiszorítás: 407 t / 554 t 425/554 t Meghajtás: 2 db 6 hengeres Diesel motor, 3 db villany motor. 2 hajócsavar Sebesség: 13 / 8 cs Határsebesség: 6000 tmf / 5 cs felső-nen 150 tmf / 2 cs Vá-z alatt Maximális merőletési mélység 60 m Fegyverzete Torpedóvető csővek 7 db 45 cm-es torpedóvető cső (5 elő, 2 hátsó) Gyorstűzelő 1 db 3,7 cm-es győ 1 db 4,7 cm-es győ 1 db 8,8 cm-es győ 1 db 0,8 cm-es gp Legénység 24+4 fő

Hadműveletei az I. világháború alatt

A francia haditengerészet aosztályú CURIE tengeralattjáróval 1914 májusában támadást kísérelt meg a párizsi hadikikötő ellen. Ezzel a hadművelettel kezdődött az osztrák-magyar haditengerészet U 14 tengeralattjárójának története.

A tengeralattjáró 1914 december elején a JULES MICHEL-t páncélos cirkáló vontatta Májlát a Pelagossa-szigetekig. Innen saját motorjaira támaszkodva hajózott a párizsi hadikikötő felé. Másnap a kikötő védőerői próbálták kiférkésni. 20-án hajnalban behatolt a kikötőbe, azonban iránytjele meghibásodása miatt kószkedni kényszerült. Kb. 11.30-kor jutott át az első aknazáron, azonban egy árára mőlvá a májsodik védőerőbe belegabalyodott és az foglyul ejtette. A CURIE kapitánya John Joseph Gabriel O'Bryen sorhajóhadnagy mindent megpróbált a hajója kiszabadítására vágott. A védőerőknél vergődő naszádot dőlután 16.15-kor fedezte fel a TB 63 torpedónaszád, és az akkor befutó SATELIT torpedó hajóval IQni kezdte a vergődő CURIE-t. Hamarosan a hajók nagy része, valamint a parti erők is IQni kezdte a tengeralattjáró helyét. A naszád 17-órakor felemelkedett és legénység elhagyta a süllyedő CURIE-t.

A kiemelési munkálatok szinte azonnal megkezdődtek. 1915 júliusában tette meg első útját, azonban motorjai meghibásodtak. Október 14-én a parancsnok lovag Georg von Trapp sorhajóhadnagy lett. Novemberben és decemberben az Albán vizeken cirkált.

A Curie kiemelési munkálatai

1916 január 3-án az Otrantói-szoros felé indult. Másnap máj Korfu elött hajózott, ahol egy ellenséges repülő lépte meg. A repülő azonban nem támadott, mivel francia hajóknak vélte az U 14-et, a naszád legénység hatalmas lélekjelenlétrel tett bizonyítást, mivel a rájuk repülő gépek integettek, hogy megátvegyék azt. A Ján tengerről indult visszafelé, hogy a Mati folyó torkolatánál felvegyen néhány albán gőzkormányt. Január 8-án az U 11 majdnem megtorpedózta, mivel francia testvérhajó csak a kormánnyal tájékozódott a hullámvonal felé, így nem látta meg. Dőlután futott be a Cattarói támaszpontra egy villanymotor hajtotta, a tábbi meghibásodott, valamint a kormánnyal is gondok voltak, ezért javítás alá került. Az U 14 tengeralattjáró toronyát a társ elött.

A javítások elkészülte után január 18-án futott ki újabb bevetésre. Az Qrjárat balszerencsésre sikeredett. 20-án Basenot nyugatra elhibázott egy torpedónaszádot, és egy gőzt. Másnap egy olasz torpedónaszádot támadott. Az olasz hajó azonban észrevette, és Vá-zibombíval megrongálta a naszád csak nehezen tudott makacs útdőzse elöl elmenekülni. Cattaróba 22-én érkezett vissza.

Február 6-án az U 4 tengeralattjáróval indult kőzárás Qrjáratra az Otrantói-szorosba. Ez volt az osztrák-magyar tengeralattjárók első egyben utolsó kőzárása a Vá-grehajtott hadművelet. Céljuk a megvert szerb csapatok evakuálását zavarás Duzaróba. Az akció 9-én a társ elött amikor a társ naszád horgonyt vet a támaszpontjukon. hadművelet során nem sikerült egyetlen hajót sem elsüllyeszteni. A támaszpontnál az U 14 tengeralattjáró tájékozódott a társ elött. Ott dokkba került és teljesen átépítettek. Kicsérlet a toronyt, motorját nagyobb teljesítményre alakították át, néveltek a merőlet tartályokat, hogy gyorsabban tudjon vá-z alá merülni. A 8,8 cm-es löveget 30 qrmőret-hosszú árára cserélték, áj szellőző-berendezést kapott, valamint szárnő szárnőre fejt. A próbajáratokat november végén kezdtek meg. Miután a főnyerő árára újabb hiányosságokra, ágy 1916 tavaszán ájra dokkba került. Március 24-én javításra utátni próbajáraton ájsszeállítását a PRIMERO gőztűsse ágy ismét dokkba került. Április 21-én a javítások befejezése után elindul Gjenovicba, ahol másnap vet horgonyt. U tengeralattjáró átépítése után 1917-ben

Első bevetése április 24-én indult el a Földközi-tengerre. Április 28-án Sapienza-szigete elött első létesítette a BR TEAKWOOD teherhajót, május 3-án, pedig az olasz ANTONIO SCIESA gőztűst sikerült vá-z alá kődenie. Az Qrjáratnál május 21-én a társ elött a Cattarói támaszpontra.

Június 22 indult el az U 14 tengeralattjáró a májsodik földközi-tengeri útjára. Július 4-én feltartáztatta a gőztűst

EPHUTPHIA vitorlást, és a rakományait a tengerbe szórta, majd elengedte. A nap folyamán elhelyeztette a gőrhajó MARIONGA GOULANDRISZ gőzhajót. Nőgy nappal később megtorpedózott egy gőzhajó, ami azonban nem süllyedt el. A naszd legénységéből 9 fő megbetegedett, így a tervezetnél hamarabb tértek vissza Gjenovicba.

Augusztus 20-án indult a tengeralattjáró harmadik útjáról a Földközi-tengerre. Hétfő nappal később elhelyeztette a francia CONSTANCE gőzhajó, majd májnap IQszert szállító brit KILWING gőzhajó. 27-én a TITAN és a NARIN hajókat követte a fenékre. Két nap múlva az olasz MILAZZO gőzhajó utol vágta. A hajóban tizenkét megbetegedett, és a szellő berendezés is meghibásodott, így hazafelé vették útjukat. A támaszponton szeptember 1-én tárták ki. A támaszpontján Október 15-én újra a Földközi-tengerre indult az U 14 tengeralattjáró. Nőgy később elhelyezett két brit gőzhajó, majd 29-én még egyet a tengerfenékre költött. Támaszpontjára november 1-én érkezett meg, ahonnan Párizsba vezénylik javításra. parancsnokait Trapp sorhajóhadnagyot pedig tengeralattjárótisztoképzőnek nevezik ki. Kétfelvető Qrijáratá alatt 19-én U14 elhelyeztette a GOOD HOPE és az ELISTON gőzhajókat.

1918 október 22-től Montenegró elött Orkányt. Miután a császári és királyi haditengerészet egységeit átadták megalakult Szerb Horvát Szlovén Államnak és annak az iszlám felhőzték a MONARCH csatahajó november 1-én. Zársként bejelentésben feltűnt az U 14 tengeralattjáró, még osztrák magyar iszlámval és rijként a MONARCH csatahajóra. Ezzel vette át az Osztrák-Magyar Monarchia haditengerészetnek tényleg.

1918. november 10-én a Szerb-Horvát-Szlovén Királyság az U 14 tengeralattjárót átadta a francia haditengerészetnek ahol CURIE néven ismét szolgálatba állították. 1928 március 29-én tárták a flottalistára, majd 1930-ban szétbontották.

Az első világháború alatt U 14 néven 11 ellenséges hajót elhelyezett, összesen 44 595 BRT-val. Ezzel az eredménnyel a császári és királyi haditengerészet legeredményesebb tengeralattjárója volt.

Irodalomjegyzék:

- Bak József et al: Hadihajók; Zrúny kiadás 1984.
- Csonkari Károly: A ZENTA cirkálással kezdődött; Móra kiadás 1986.
- Csonkari Károly: Az Osztrák-Magyar Monarchia haditengerészete; Kossuth kiadás 2001.
- Csonkari Károly: Császári és királyi hadihajók; Hajja & Fiai kiadás 2002.
- Kiss Csaba: A Császári és Királyi flotta közele
- Sárhidai Gyula: Tengerek szőrke farkasai Petit Real Könyvkiadás, 2001
- www.hszk.bme.hu
- www.sweb.cz\FeldpostFeldpost
- http://www.kriegsmarine.at
- www.kuk-kriegsmarine.at
- www.stile.conventry.ac.uk/cbs/staff/beechnavy
- www.naval-history.netwww.neuhaus-electronics.at
- http://www.hera.mni.fh-giessen.de